

CATALONIA

REVISTA LITERARIA SETMANAL

Barcelona, 22 de Setembre de 1906

Suscripció per tot: mig any, 250 ptes., tres mesos, 1'25

REDACCIO Y ADMINISTRACIO

Carrer de la Universitat, núm. 47, baixos

N.º 9 / 10 cts.

En Mistral

No anem a analitzar los poemes de sobres divulgats ni a fer a correcció una biografia innecessaria del poeta més popular de l'època moderna. Solzament anem a referir, perquè serveixen de lliçó a la nostra joventut literaria, alguns dels seus trets distintius y característichs, aquells que formen l'essència del seu temperament y del seu caràcter y que l'han fet adorable y superior a tots los seus contemporanis com a poeta.

L'Homer provençal, lo més gran poeta èpich dels temps moderns, ha merescut tal qualificatiu no per haver sonat millor que'ls demés la trompa guerrera y haver espalmat lo món ab un teixit de meravelles, sinó per haver sapigut adoptar millor la propia vida

a l'estil poètic, la seva humanitat a l'estrofa rítmica y haver fet de *Mireio*, com li digué en Joan Rebul, *lou plus beu mirau ounte la Provenço jamai se fugue miraiado*.

Ell es avuy dia lo poeta més actual, més contemporani de tots los pahisos, perquè ha sigut lo més humà y popular. Perçó'l tema dels seus poemes no es altre que les impressions y'ls afectes de la seva vida intimament refosos a les glories y a les costums de la seva patria; desde *Nerto* en que evoca les grandes passades de la Provença al *Poema del Rose* en que pinta la vida marímera y l'inexorable roda del progrés malmetent los enginys de la velluria, desde'l *Calendau* a *Mireio*, que segons diu ell meteix, es lo seu cor y la seva ànima, es la flor dels seus anys y un rahim de la Crau ab totes ses fulles.

Al començ del seu poema immortal, diu, que humil escolá del gran Homer, ell se proposa celebrar una filla de la terra, en tota sa senzillesa, despullada de mantells y diademes, per ferla esdevenir gloriosa com una reyna al cantarla ab la seva llengua menyspreuada, quals accents, endrega tantsols als pastors y a la gent dels masos. Y aquella branca alterosa, inassequible a la má desfruytadora de l'home y ahont los aucells de l'ayre van a satisfer la seva fam, llavors li fa llengueta veyenthi un símbol de la glòria immortal y encara que segur d'ella demana a Den, ab la gràcia dels humils de cor, permís per averarla.

Alguns han pretès veure en sos poemes algunes reminiscencies clàssiques. Però no es que ell imite a ningú, sinó que la vida que ell canta, que es la del seu pahis, s'assembla a la vida helènica. Les afinitats ètniques, geogràfiques y històriques que fan los seus

poemes doblement interessants per nosaltres, poden haverlo fet concordar en alguns punts ab los poemes d'Homer, per lo meteix que'ls poetes observadors de la naturalesa sovint coincideixen.

Ell es un poeta grech perque posseheix com los grechs l'alta serenitat, lo domini absolut de la forma plástica y l'equilibri de les facultats poètiques objectives y subjectives, que li permeten brodar en lo tapiç dels seus versos ab sorprenent justesa totes les escenes de la vida; ell es un poeta *grech* cantant la Provença, perque com Homer es lo poeta nacional de la seva terra y perque avants que tot es un home y d'aquí la mollesa, la dolçor y l'escalf dels seus versos. Y per semblar més helènic, no li ha calgut al qui com ell ha infós directament al cor dels seus hèroes, regenerats pel Baptisme de Jesucrist, les passions de la vida, batejarlos ab noms grechs en lo temple dels deus pagans y encarnar aquelles passions en lo marbre fret dels símbols mitològics.

Lo qui ha cantat lo sol en una cançó que ha esdevinguda l'himne nacional dels poetes de la Provença y ha seguit ab esguart somniador i'heroïna de la seva epopeya rústica a través de la Crau, vers la mar, dins los blats, ara entona *La Cançó dels Avis* assegut sota la parra de la seva llar payral y mira'ls blats rossos que ondulen graciosament com los seus versos, que tenen dins d'una envoltura lluminosa y transparent la frescor y l'armonia de les aygues del Rose.

Desde allí, com los antichs aedes, que acompanyaven los versos ab lo sò de la citra, cunta a l'orella del poble les seves cançons y es percò qu'ensopega sempre l'accent viu, la nota feliç que'l fa penetrant, ben al revés d'aquestos poetes que divorciats ab sos convencionalismes del poble, escriuen sença que may logren interessarlo.

Y'l Patriarca de Maiano, lo dolç amich de barba blanca que fa sospirar als novells poetes, veu desfilar com altra Booz entre'ls seus pastors y paguesos les colles de les seves espigoleres y veremadores, les colles de les que li recullen les olives y pleguen la fulla pels seus cuchs de seda y que sensibles a l'eterna y poderosa joventut que'l geni comunica al front venerable del Poeta, hallen al seu entorn la farandola y'l raveixinen ab ses Festes de la Belleza.

No sembla sinó que la Provença vulga rejuvenir-lo, temerosa de perdre ab la vida del seu excels cantor l'encis que la fa admirable als ulls de tots los pobles.

Joseph FAUP Y PLANA

La Copa

De Frederick Mistral

Es la copa de Provença,
catalans, heusela aquí,
femhi tots la coneixença
y bevemhi'l nostre vi.

Copa santa
y vessanta,
vessa pels cors
los recorts,
los sants transports
y l'esperit dels forts!

Potser som la reraçaga
d'un vell poble que se'n va,
y si'l nostre cant s'apaga
la nació s'acabara.

D'una raça que rebrota
potser som los tany primers,
potser som la patria tota,
potser som sos devaners.

Vessa als cors les esperances
y'ls ensonnis del jovent,
del passat les remembrances
y la fe en lo temps vinent.

Vessa als cors la coneixença
de lo sant, lo bell, lo bò,
y de l'ànima y la pensa
la suprema comunió.

Vessa als cors la poesia,
per cantar la vida arreu,
vessa als cors eixa ambrosia
que trasmuda l'home en Deu.

Per la gloria de la terra,
provençals, germans tot temps,
encaixem en pau y en guerra
y bevemhi tots ensemps.

Copa santa
y vessanta,
vessa pels cors
los recorts,
los sants transports
y l'esperit dels forts!

Francesch MATHEU

De la preparació

a totes les coses catalanes

Ara fa poch s'ha debatut y parlat a Barcelona de coses importants per l'ànima de Catalunya.—Entre dos literats se va instituir a les pàgines d'un periòdich una conversa sobre la tendència llatínista o universalista qu'havia de tenir la nostra cultura—se fan treballs per fundar una «Academia catalana d'estudis filosòfics».—Per fi alguns volen promoure entre'ls estudiants l'institució d'una Escola lliure de Filosofia baix lo patronat de Ramon Llull y l'inspiració d'un intelligentíssim comentarista d'aquest alt doctor.

Tot quant sigui portar lo pensament y l'interès dels catalans a elevats dominis de la vida serà beneficiós a la força y a l'influència de la raça. Quan s'arriba a imprimir un nou caràcter a l'evolució del pensament general dels homes es que's pot presentar un conjunt florit de civilització. La marca de l'actual idealisme francès es lo de presentar una França esplendorosa en tots los ordres de la mentalitat y de la vida.

Si demà poguessim per molt probable fantasia arribar a promoure nosaltres en la consciència intelligent del món una tendència, ben típica del nostre geni, per exemple vers un nou utilitarisme filosòfic en que hi entrès la flor del nostre sentiment individualista y nostra observació practica, portant a camí's somnis socials més elevats allavors presentaríem com realitats les promeses d'avuy d'una civilització superior. Fora una civilització catalana que pendria registre com la florentina, la francesa, la grega en los valors definitius y eterns de l'humanitat.

A un fi trascendental aixís tenen importància aquelles coses de que s'ha debatut y parlat a Barcelona. Però per realitzarles bé es necessita una indispensable preparació. No serveix de gayre conversar ab tò de tractadistes sobre tendències de cultura, parlant d'aquesta com d'un adorno de l'ànima. No serveix de rè fundar una Academia d'estudis filosòfics si a l'Academia no hi han de tenir entrada tots y tots els estudis filosòfics. No es bastant, encara qu'amabilíssima cosa sigui, instituir una Escola lliure de Filosofia si'l patronat d'un nom sabi ha de ser com una vinculació de tendències per amplitud que tingui l'interpretació que de la doctrina preferida s'en faci.

Jo voldria una preparació als elevats dominis de la vida per bé y gloriosa influència de la raça qu'es una preparació d'homes modestes; que de la cultura'n fa com una emoció religiosa; que pensa ab una Academia d'estudis filosòfics com d'un jardí ahont totes les paraules que s'han dit al món hi ressonen entusiastament; que pensa ab una

Escola lliure de Filosofia ahont les interpretacions sobre totes les idees, les doctrines y les coses parteixen de l'originalitat mes íntima y més propia de cada hu, ahont cada hu's fa la seva doctrina.

Es una preparació de modestes. Es una preparació en la qual no's parteix—per molt qu'esgarri'l sentího—en la qual no es parteix d'un punt de vista directament català.

Si jo català pel mer fet de serho hagués de renunciar a dir encara que no més sigui una paraula que resulti beneficiosa a tots los homes—catalans o no—preferiria no ser català. Però es lo cas que jo per ser català puch y dech dir aquelles paraules, realisar aquells fets que dintre del món completin les paraules, lo pensament, l'acció de tots los homes al gran objecte de la vida y la felicitat de tots.

Donchs bé, si jo per haver nascut a Catalunya, a Espanya, he resultat allunyat del pensament y de l'acció que sença'ls catalans, sença'ls espanyols ha anat fent la millor part dels homes—los qu'han anat fent la civilització moderna—jo català aniré a buscar, a pesar de no ser catalans, tal pensament y tal acció per ajuntarmihi ben bé; y després, solzament després, voldré que la meua individualitat catalana, la meua originalitat catalana pesi com les d'aquells homes no catalans, ja qu'allavors serà com elles, ja qu'allavors estarà en lo pensament y l'acció d'ells, y pesi y caracterisi allavors en lo seu pensament y la seva acció directius de l'humanitat.

Entretant jo aniré a buscar adelarat ab tota la passió de la meua ànima totes aquelles coses qu'han passat y dirigit lo món sença que Catalunya hi intervingués. Ja se sap que desde'l Renaixement Catalunya apareix profundament distanciada de les corrents mentals y socials qu'han anat produint la civilització moderna.

Ara'ls que tenim consciència obrim los ulls en un món de civilització que no té rè que veure ab l'ambient català qu'ens volta. Desde'l pensament a les costums hi ha avuy una notable diferencia entre un francès y un espanyol, entre un francès y un català. Això fa que no tinguem rè ni perfecte ni a l'exacte esperit d'aquet temps en ciència, en filosofia, en treball y en mondanitat.

Lo qu'aconsola es que'ls catalans per fons qualitat del nostre geni'ns aixequem en mig del món atrassat qu'ens volta ab desig, ab intuïció, ab predisposició per totes les coses modernes. Podem bé pretendre a ser los seus transmissors a n'aqueix ambient espanyol en que vivim. Però per aquest fi hem d'anar adelarats per nosaltres meteixos també.

Aixís es qu'avans de pensar en conversar catedralment sobre quines tendències estrangeres augmentaràn y són bones per

la nostra cultura; avans de pensar en la fundació d'una Acadèmia oficial d'estudis filosòfics; avans de marcar ab un nom sabi català una Escola lliure de Filosofia hem de correr adeleradament a conquistar lo temps, perdut fora del treball filosòfic, mental y social dels homes qu'han fet lo món modern.

La preparació indispensable avants d'entrar a n'aquestes altes coses es una preparació de modestos. No escaurà bé a ne'ls que ja sentencien sobre distincions de cultura; no escaurà bé als que volen fundar Acadèmies de Filosofia. Però penso que no escaurà malament als que volen instituir una Escola lliure de Filosofia baix lo patronat de Ramón Llull y l'inspiració de l'intelligentíssim Diego Ruiz. En tot cas aquestes ratlles encara que dirigides a tothom, van endreçades a l'aquels últims especialment, per si'ls hi són profitoses a la seva idea.

La preparació de modestos indispensable avants d'entrar en les altes coses que diem; la preparació de modestos indispensable avants de fer coses qu'es puguin dir en aquest temps, verament catalanes, consisteix en destinar la principal part del nostre temps a lectures, a estudis de lo estranger avants y en mes gran nombre que de lo nostre. Senzillament: lectures, estudis de lo estranger avants y en més gran nombre que de lo nostre. Vet aquí la preparació de modestos que penso indispensable.

Ningú ha de poguer dirse bon català si no viu més l'ànima estrangera que la nostra. Es a l'estranger qu'hem d'anar a buscar lo que hauria sigut l'ànima de Catalunya si no l'hagués separat de les corrents qu'han fet a civilisació moderna.

Estudiar, abraçar les rònegues tradicions d'aquí es faltar a l'esperit de la nostra raça. Si procurem inspirar en les nostres ànimes, en cada hu de nosaltres tot l'alè modern creat a l'estranger, allavors trovem dins nosaltres mateixos la Catalunya gloriosa qu'hauria sigut si no s'hagués separat del pensament y de la voluntat qu'han fet lo món modern, la civilisació actual.

Estudiant, llegint ab emoció los fautors de la Reforma y del Renaixement trovem ab quin individualisme religiós, ab quin naturalisme artístich s'hauria produït l'ànima dels catalans guanyanthi força d'intel·ligència y d'exaltació alegre de la vida. Ab tots los grans precursors de la Revolució francesa, trovem ab quin individualisme filosòfic y polítich hauria florit l'ànima de Catalunya, guanyanthi junt ab totes les fórmules del coneixement l'organització social que fa'l floreixement del món modern ens trovariem planerament en lo camí de les concepcions idealistes qu'acosten la societat nova. Ab tots los fautors del modern individualisme moral en que's venen a resoldre les adquisicions y síntesis científiques y les intuïcions filosòfiques recents trovem

los catalans l'impuls d'imaginació científica y'l poder de voluntat per concebir y treballar a l'organització d'una humanitat ideal de justícia y de joia.

De modo que a l'estranger trovem la lògica història de la Catalunya que hauria sigut, es a dir, trovem les tradicions, les costums, les idees, les capacitats que haurien fet a Catalunya una nació moderna ab tots los adelantos, ab tota la societat, ab tot l'esperit, ab totes les creacions que fan contribuir avuy a qualsevol altre poble superior en la consciència de l'humanitat.

Un cop preparats aixís, aixís ajuntada Catalunya al ritme civilisador dels pobles protagonistes de la evolució humana, allavors podrem crear les coses catalanes totes, ja que haurem reanudat l'història conscient interrompuda y fet lo resurgiment de la nostra ànima y'l nostre geni en mig de la llum d'ara y de la vida actual. Nostres obres no seran anacròniques sinó armonioses y influents en lo pensament y l'acció del món.

*

Quan, per acàs, veig entre'l burgit ramblech de Barcelona la figura intelligent d'un jove que s'acompanya de diaris, revistes o llibres estrangers se m'acut desseguit una forta esperança pel destí y la glòria de la nostra raça.

Ab algú d'aquets joves hi parlat alguna vegada. Sempre n'hi he après algom de profon y d'enèrgich per la meua ànima.

Quan los he sentit parlar de les coses y de l'ànima de Catalunya sempre hi he trovat una emoció per la qual m'he sentit jo català, fonament, actualment català y associat a la consciència més alta de tots los homes.

Ernest VENDRELL

Varia

Ne la notte profonda,
su le ghiaie del lido
odo gemere l'onda:

Come chi de la rìa
sorte vittima giace,
come l'anima mia?

—

Dolce il silenzio lentamente avvolge,
la notte i vani suoi fantasmi solve...

Elena, slaccia le tue chiome nere:
è l'ora de l'amore e del piacere!

Barcelona

Francesco BENSA

E' nòupulàri, nouta pèr C. BORDES.

F. MISTRAL

Moderato.

1906

Ounour à nòstis à-vi Tant sàvi, tant sàvi, Ou-
 nour à nòstis àvi Qu'avèn pas counèi- gu! An viscu, An tengu
 Nosto lengo vi-vo; An viscu, An tengu Tant coume an pouscu!

La Cançó dels Avis

Honor als postres avis
 tant savis, tant savis,
 honor als nostres avis
 que ne havem conegut!

REFRANY

Han viscut,
 han tingut
 nostra llengua viva;
 han viscut,
 han tingut
 tant com han pogut!

Pensem que en llur carrera
 primera, primera,
 pensem que en llur carrera
 per naltre han correut.
 Han viscut, etc.

Pensem que han fet mil coses
 grandioses, grandioses,
 pensem que han fet mil coses
 sobre'l Rose forcut.
 Han viscut, etc.

Si havem lo camp dels pares
 confreres, confreres,
 si havem lo camp dels pares
 es perque ells l'han hagut.
 Han viscut, etc.

Si havem lo ví de soca
 a la boca, a la boca,
 si havem lo ví de soca,
 es lo ví que han begut.
 Han viscut, etc.

Y lo pà que'ns engreixa,
 de xeixa, de xeixa,
 y lo pà que'ns engreixa
 es dels camps que han mogut.
 Han viscut, etc.

Y perque'ns des l'oliva
 joliva, joliva,
 y perque'ns des l'oliva,
 llur traça'ns ha calgut.
 Han viscut, etc.

Tot quant tenim d'empenta
 viventa, viventa,
 tot quant tenim d'empenta
 d'ells nos ha pervingut.
 Han viscut, etc.

Ab lo trò que Deu manda
 y abranda, y abranda,
 ab lo trò que Deu manda
 en tot temps han cregut.
 Han viscut, etc.

Tot això que'ns fa lliures
 feliures, feliures,
 tot això que'ns fa lliures
 los avis ho han volgut.
 Han viscut, etc.

De goigs y d'agradances
 y dances, y dances,
 de goigs y d'agradances,
 més que d'or n'han hagut.
 Han viscut, etc.

La Gracia, filla hermosa.
 freçosa, freçosa,
 la Gracia, filla hermosa,
 no té cap dit ganxut.
 Han viscut, etc.

Son cant joliu y noble,
 al poble, al poble,
 son cant joliu y noble
 llarch temps ha prevalgut.
 Han viscut, etc.

Y ja que un solch nos traça
 la raça, la raça,
 y ja que un solch nos traça
 femhi'l nostre degut.
 Han viscut, etc.

Defensem les llars cares
 dels pares, dels pares,
 defensem les llars cares
 hont nos han mantingut.
 Han viscut, etc.

Ditxós lo qui pot viure
 ben lliure, ben lliure,
 ditxós lo qui pot viure
 aquí hont es nascut.
 Han viscut, etc.

Si plou un jorn o un altre
 per naltre, per naltre,
 si plou un jorn o un altre,
 sobre d'ells ha plogut.
 Han viscut, etc.

Frederich MISTRAL

Traducció de J. Falp y Plana

CATALONIA

DE LES TERRES GERMANES

GOIGS

en llahor del estremós cavaller

Mossen SANT JORDI

*Puix que sou de nostra rasa
paladí y noble patró,
empunyant la fera espasa,
Sant Jordi, mata al dragó.*

A vostres peus fent ultrage
l'horribil monstre teniu,
que per cert es vera image
d'altre dragó més altiu.
Dels disorts de nostra casa
es feul representació.
*Empunyant la fera espasa,
Sant Jordi, mata al dragó.*

Ell es perfeta figura
de nostre enemich etern.
Ell de nostra desventura
es el trasunt del avern
que de llarch temps nos percasa
ab indomable tesó.
*Empunyant la fera espasa,
Sant Jordi, mata al dragó.*

En ell viu lo centralisme
que nos porta a gran perill,
del horrible despotisme
es eixe monstre l'perill.
Ell nostra llengua amordasa
sense mostrar compasió.
*Empunyant la fera espasa,
Sant Jordi, mata al dragó.*

Ell desfá nostres usances
y nos roba nostre dret,
amargant les esperances
que en nostre cor fan esplet.
Nostres costums arrebas
ab crudel satisfacció.
*Empunyant la fera espasa,
Sant Jordi, mata al dragó.*

Ell nos devora el producte
que nos dona el sant trevall,
y per mig d'eixe usufructe
ja nos té per son vasall.
La pena el cor nos traspasa
contemplant tal opressió.
*Empunyant la fera espasa,
Sant Jordi, mata al dragó.*

Al comers, agricultura
y á la industria posa estorbs,
com á carn sens sepultura
posa lo dimoni corbs.
Quan mes entrebanchs nos fasa
mes caurem en lo pregó.

*Empunyant la fera espasa
Sant Jordi, mata al dragó.*

Ell de un poble noble y lliure,
treballador, fort y brau,
ha conseguit ferlo viure
d'igual modo que l'esclau.
¿Nostre mal que no té tasa,
no vorá la redempció?
*Empunyant la fera espasa
Sant Jordi, mata al dragó.*

Ell el ayre ens envenena
ab son alé pestilent.
L'argolla que ns encadena
es un martiri cruent;
pera trencarla prou masa
que trobarem ocasió.
*Empunyant la fera espasa
Sant Jordi, mata al dragó.*

J. M.ª PUIG TORRALVA

Valencia

PETITS CONCURSOS de CATALONIA

Segón Concurs POESIA

1. Se donarán 25 pecetes a l'autor de la més inspirada y més perfecta composició poética, escrita en vers, quin genre, estructura y extensió se deix a la lliure elecció del poeta.

FILOLOGIA

11. Hi ha paraules que a pesar d'esser molt exteses y usades pel poble y pels lletrats, sembla ignorarsen la veritable significació. En Mistral, quina excelsa personalitat honrem, es un *felibre*. A Provença, per tot lo Migdia de França, per Catalunya y fins per tot lo mon, avuy es popular lo mot *felibre*, ab lo qual se designa al poeta de llengua d'oc, o sia al qui escriu en nostra parla, que no es francesa ni espanyola. Donchs bé.

¿qué vol dir FELIBRE?

Tots los que avants del dia 10 del proxim Octubre donin la resposta satisfactoria a n'aquesta pregunta, que'l meteix Mistral confessa que ignora, tindrán dret a la suscripció perpetua de CATALONIA o a una colecció de 10 llibres catalans, a elegir.

Lo fallo del present Certamen se farà pel meteix istil que l'anterior.

Barcelona, 15 de Setembre de 1906.

LA REDACCIÓ

Mar de Bruticia

Aquest es lo suggestiu titol d'una ramosa noveleta que ha escrit lo celebrat artista empordanès, mestre de la escola clotina, en Joseph Berga y Boix.

La nova plaurá a nostres lectors, però més los plaurá si'ls dihem que dita noveleta, que es una joya literaria plena de vigor, de color y de vida, arrancada de la propia naturalesa que será fortament discutida y comentada per l'assumpto delicat que tracta, està ja en nostre poder y començarem a publicarla d'aquí poch números.

Ja que havem donat la nova procurarem no fer dalir gayre als amants de la bona literatura, que desde aquest moment l'estaran esperant ab candeletes.

La Filadora

*Què serà lo que filem,
mortalla o bandera?*

Del temps passat recorda ma pensa fantasiosa
la meua velleta avia seguda prop del foch,
enarborant ben plena de canem la filosa
mentres que ab sa ma dreta feya ballar briosa
lo fus que anava omplintse de fil a poch a poch.

Tenia ma padrina la cara ja arrugada,
mes sota ses arruges vetllava un hermos seny;
al seu voltant jogava, cofoya, la maynada,
tot venerant sa testa més noble y més nevada
que per Nadal l'agusta cimalla del Montseny.

Enlayre la filosa y'l fus a la ma dreta,
passà una bella vida de més de vuytanta anys;
tot reflant son canem, lo tems la feu jayeta,
la feren judiciosa del món los desenganys.

D'entre sos dits rajava lo fil, com d'una penya
quan d'entre les falzilles saltant va'l rajoli;
lo fus ventrut s'omplia a poch a poch de fenya
y al acabar sa tasca, son reder cap al tenya
de nou l'ensarruada tornava'l cim a ompli.

Del fus lo fil sortia y l'aspi'l capdellava,
tot fente cent madeixas que eren son bell tresor,
debanadores amplex ma mare n'encerclava,
que debanant joyosa y cantant encetellava,
tot preparant la tasca a mon pare teixidor.

Quin bé de Deu de roba mon pare après teixia!
los perfumats armaris podiem ben omplir;
los llençolets d'ells treyem quan un infant naixia,
y al vindre un nuviatge de teles provehia
la cambra dels esposos que's veyia resplandir.

Y fins quan a ma casa la negra dalladora
una estimada vida venia a trasplantar,
com tendra papellona que son capoll anyora,
dins son llençol tornava l'eruga filadora
y ab ell envollcada dormia allà al fossar.

Jo era petit, prop l'avia m'asseya si ella seya,
si l'avia's passejava jo anava al seu costat,
embadalit mirava la fenya que ella feya,
mentres tocant ma testa que a son canem s'adeya,
—Quan sigues gran, clamava fila com jo he filat.—

D'aquella filadora, mon avia idolatrada,
los sants consells jo guardo com lo més gran tresor;
avia, també jo filo, també jo faig fusada,
teixeixo d'esperances ma gloria somniada,
los fil's són brins que arrenco de dintre de mon cor.

Filem, filem, oh musa la santa poesia,
filen nostres llegendes, les nostres il·lusions;
entreteixim les glories, la pena y l'alegria,
filem de nou l'història que un jorn se desteixia,
filem de nou la roba d'endiamentar nacions.

Com si mos rinxos rossos siguessen la filosa,
la mà de ma velleta m'hi sento avuy encar;
arrénquem de ma pensa, oh mà misteriosa,
lo fil d'or que teixeix la tela somptuosa
que a tots los ulls de joia los fassi espinar.

Rica, esplendent tela de brins del cor teixida,
nostre sagrat cadavre podràs amortallar...
Mes no, jamay, que'ls pobles que tenen fe en la vida
l'aysequen com bandera, l'alcen ab mà atrevida,
que onegi per la terra, que onegi per la mar.

Antonin PERBOSC

Joseph ALADERN

CRONICA Y COMENTARI

Al Consistori de Valencia ja's parla valencià.

Aquest ressorgiment, casi miraculós allí, se deu no
més al crit d'un home. La veu vibrant d'un home enter
ha ressonat en tots los cors, que vegetaven esmaper-
duts en la embrutidora fosca de la opressió.

Això es la mellor senya de que'ls valencians també
volien deslliurarse.

L'aurora esplèndida de la nostra renaixença s'aixampla,
illumina nous horitzons, desperta consciencies dormides.
Aviat lo sol brillarà potent en lo zenit.

Potser per això no més caldrà la voluntat d'un
home.

Una colla de joves entusiastes de la nostra literatura,
han visitat la nostra Redacció, preguntant que com a
suscriptors de «El Poble Català», los fecim la mercè de
posar nostra firma a una sollicitud endreçada al Director
del esmentat diari, en la qual se li demana atentament
que's vengua ab goig la supressió de la *Fulla literaria*,
que publica tots los dilluns lo valent diari.

Inútil es dir que'ls havem complascut ab gust y que
celebràrem que sigués atesa la seva justa y patriòtica
demanda.

L'antiga casa editorial y impremta «La Catalana»,
ha publicat un libre pulcrement imprès, titolat *Idilis
negres*, degut a la ploma del escriptor I. L. Brichs Quin-
tana, ab una portada dibuixada per l'Ismael Smith.

Havem rebuda una carta d'en P. R. (obrer fuster),
queixantse de que a n'aquí no s'opose una valla a la tor-
rentada corrompuda del *gènere menut*, y planyentse de
que la premsa no se n'ocupe.

Havem de donar tota la rahó al comunicant.

Si no trobaven resó certs espectacles desapareixe-
rien. Les empreses d'elles se fan riques, mentres que les
veres manifestacions artistiques queden desertes.

S'ha de dirigir lo remat envers nous viaranyes. En lo
nostre poble s'hi ha barrejada una gent forastera, no
més amiga de toros, xulos y demás degradacions, y ls de
casa han perduda, al seu contacte, la conciencia de si
mateixos. Nosaltres no descansarem fins haver allunyat
de la nostra terra les males importades.

Si les coses continuen posantse així, aviat nos ven-
rem obligats a calçar esperons, enyir espasa o pistola
y mudar la nostra indumentaria usual.

La premsa, de molts dies, que'ns annuncia conflictes
personals que acaben batenentse ls interessats.

D'això's dedueix que l'honor se torna ara de mena
trencadiga. Potser quan s'estima tant es senyal de que
es casseja.

La cosa ja degenera en òpera bufa. Per ara'ls lances
han resultat de pantomina.

Que's proposen los qui's baten, exhibirse o fer lo
ridícol?

BIBLIOTECA CATALONIA
Universitat 47. BARCELONA

Un tresor retrovat

NOVETAT

Vocabulari Completissim

Recollit y explicat per Joseph ALADERN

Extret del Diccionari Català que publica la casa Bavarias

Més de mil mots ab ses corresponents etimologies).
Preu: 1 peceta

de la lletra **C**

BIBLIOTECA CLASSICA

CRONICA O COMENTARIS
— DEL —

REY EN JAUME I

Rey d'Aragó, Valencia y Mallorca
Comte de Barcelona, d'Urgell
y de Montpeller

Escrita per ell mateix en sa llengua natural
Dos volums, a 2 pecetes cada un.

DICCIONARI POPULAR
DE LA

LLENGUA CATALANA

PER
JOSEPH ALADERN

Triplika al més complert dels Diccionaris publicats fins avuy, contenint *mig milió* de mots clàssics y populars, vius o desapareguts, ab les variants de Valencia, Mallorca, Rosselló, Llenguadoc, Sardenya, etc.

Il·lustrat ab les etimologies llatines, gregues, aràbigues y hebraïques del *Vocabulari Semitich-Català* del savi etimolech

Mossèn MARIAN GRANDIA

Se publiquen dos quaderns setmanals, a ral ada un. Per tots complets 5 ptes. mensuals.

Colecció Moderna Catalana

DIALECHS DRAMATICHS

PER

JOAN PUIG FERRETER

Un volùm 2 pecetes

LES GRANS ACCIONS

& Les Soletats

Poemes y poesies, per

PLACIT VIDAL

Un volùm 2 pecetes

ODES PAGANES

PER

JOSEPH ALADERN

Un Volùm 1 peceta

LOC CATALA

¿Es Idioma o Dialecte?

Estudi filològich

Un facicle 1 peceta

Homenatge dels Catalans a Enrich Ibsen

Conté treballs literaris de 45 autors catalans dels de més nomenada, un retrat d'Ibsen, la seva caricatura y una vista del Teatre Nacional de Cristiania, ab lo sen monument y'l de Bjørso
10 cèntims. De totes aquestes obres als corresponents se'ls fa un descompte de 25x100